

KUGA (PLAGUE)

Šta je kuga?

Kuga je bolest koju prouzrokuje bakterija koja živi u nekim glodarima (na primer: vevericama, prerijskim psima ili miševima) i ostalim malim sisarima. (na primer: zečevima)

Ko dobija kugu?

Svako može dobiti kugu, ali se bolest javlja češće kod ljudi koji rade ili posećuju mesta u kojima žive zaražene životinje. Ti slučajevi se obično javljaju u krajevima gde higijena i čistoća nisu na visokom nivou. Slučajevi kuge se obično dovode u vezu sa zaraženim pacovima i buvama koji žive u kući. Kuga je retka u Sjedinjenim Američkim Državama. U Americi, manje od 20 ljudi godišnje oboleva od kuge. Ti slučajevi se obično javljaju u zapadnim ili jugozapadnim delovima zemlje. U svetu se godišnje dogodi izmedju 1000 i 3000 slučajeva kuge.

Kako se širi kuga?

Bakterija kuge živi u određenim životinjama, kao što su glodari i ostali mali sisari. Buve se hrane krvlju životinja i tako postaju zaražene. Bolest se prenosi na ljude ako ih ujedu zaražene buve. Ljudi takodje mogu biti zaraženi putem kontakta sa zaraženim životinjama (na primer: preko ujeda ili ogrebotine ili rukovanjem životinjskim tkivom.) Ako bolest prodre u pluća, onda može preći s jedne osobe na drugu preko kapljica prilikom kašljanja.

Da li se kuga može koristiti u svrhe bio terorizma?

Da. Kuga se smatra jednim od agenasa koji se mogu koristiti za bioterrorizam jer može da se prenosi sa jedne osobe na drugu, pa bi mogla da uzrokuje veliki broj obolelih i mnoge žrtve ako bi bila upotrebljena kao oružje. Ako bi se kuga koristila za bioterrorizam, verovatno bi bila upotrebljena u obliku spreja.

Koji su simptomi kuge?

Simptomi mogu da budu visoka temperatura, drhtavica, muka, glavobolja i bolovi u mišićima. Odredjene vrste kuge imaju i druge simptome. Kod bubonske kuge, limfne žlezde u blizini mesta gde je zaražena buva ujela obolelu osobu, nateknu i postanu bolne, (tzv. 'buboni'). Kod krvne kuge pacijenti dobijaju bolove u stomaku, šokove i krvarenje pod kožom i u drugim organima. Kod plućne kuge, pacijenti iskašljavaju krvavi ili vodnjikavi ispljuvaci i imaju teškoće pri disanju.

Koliko brzo se javljaju simptomi od trenutka zaraze?

Simptomi mogu da se javi posle jednog do osam dana od zaraze.

Kako se bolest ustanovi i leči?

Dijagnoza kuge postavlja se uz pomoć specijalnih laboratorijskih testova. U tu svrhu uzimaju se uzorci tkiva iz nateklih limfnih žlezda, krvi, kičmene tečnosti ili drugih delova tela.

Za lečenje kuge lekar prepisuje posebne antibiotike. Ako oboleli od plućne ili krvne kuge ne počnu odmah da se leče, bolest skoro uvek ima fatalan ishod. Bubonska kuga koja se ne leči izaziva smrt u približno 50% slučajeva. Ali, čak kada se sa lečenjem odmah počne, smrt od kuge nastupa u 5 do 14 odsto slučajeva.

Šta se može učiniti za sprečavanje širenja kuge?

Putnici koji putuju u krajeve u kojima se javlja kuga treba da izbegavaju kontakt sa glodarima i buvama, da ne dodiruju obolele ili mrtve životinje latalice i da se klone mesta u kojima su se glodari nakotili. Osobe koje dobiju kugu, kao i njihovu odeću i imovinu, treba podvrgnuti temeljnomy čišćenju od buva. Na mestima na kojima se bolest javila treba primeniti sredstva za suzbijanje glodara i buva. Osobe kod kojih je kuga dovela do pojave zapaljenja pluća trebalo bi izolovati u bolnici još 48 sati po početku primene terapije antibioticima. Nekima od ljudi koji su bili u kontaktu sa zaraženima takodje treba dati antibiotike i posmatrati da li će se kod njih javiti simptomi bolesti.

Da li postoji vakcina protiv kuge?

Vakcina protiv kuge prestala je da se proizvodi u Sjedinjenim Državama 1999. Godine i ne može se više nabaviti.